

PRESENTATIE VERA VERHAGEN RAADSMARKT HAARLEM 29-11-2017

Allereerst: Ik ben heel blij met deze Raadsmarkt. Met dank aan Trots Haarlem voor het initiatief en de SP, Groen Links en de Actiepartij, die dat hebben gesteund. Weliswaar een paar keer uitgesteld maar daardoor zijn Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort er nu ook. Fijn dat u benieuwd bent naar de risico's voor onze gezondheid van de straling van zendmasten en Wifi. Een zwaar onderbelicht risico waarvan meestal alleen degene die er ziek van worden weet hebben. Ik begrijp dan ook heel goed dat beleidsmakers die er zelf geen last van menen te hebben, het sein veilig van de Gezondheidsraad over nemen. Die zegt immers bij gebrek aan consensus dat hoogfrequente straling onder de opwarmingslimiet veilig is.

Maar toch blijken steeds meer mensen er flink last van te hebben. Zo kreeg ik sinds de plaatsing van een van de eerste GSM masten op basisschool de Wilgenhoek een raar soort moeheid, hoofdpijn en prikkerige ogen op dagen dat ik daar les gaf. Met de al maar uitbreidende mobiele netwerken kwamen daar hartkloppingen, oorsuizen en een dusdanige slapeloosheid bij dat ik medisch werd afgekeurd. De laatste jaren krijg ik ook nog steevast nekpijn in de buurt van Wifi en 4G. Omdat ik bij dokters, specialisten, cognitieve gedragstherapie en een leger aan alternatieve hulpverleners niet verder kwam ben ik serieus gaan onderzoeken of het niet toch die draadloze straling kon zijn. Al snel bleek dat iedere keer als ik uit de straling was mijn klachten na een tijdje afnamen. Maar als onderzoeker, van nota bene de attributietheorie, wist ik maar al te goed dat dit wellicht tussen mijn oren kon zitten. Maar al snel kon ik ieder placebo of eigenlijk nocebo effect uitsluiten.

Out of the blue kwam n.l. ineens die nekpijn opzetten toen ik door de winkelstraat in Whitstable liep. Daar kom ik een paar keer per jaar om mijn dochter op te zoeken. Ik had mijn stralingsmeter niet in mijn zak. Deze dus (*laten zien*). Die heb ik meestal bij me om te zien of ik ergens een langere tijd kan zijn. Pas de volgende dag bleek de gemeten stralingsintensiteit precies op de plekken waar ik pijn kreeg veel hoger dan elders en kon mijn dochter mij vertellen dat ze sinds een maand 4G hadden. Dus zonder te weten dat er sterke 4G straling was kreeg ik die nekpijn die ook weer verdween waar die straling minder werd. Het was dus echt en zat niet tussen mijn oren! In de daarop volgende maanden wees die pijn mij steevast op de aanwezigheid van sterke Wifi of 4G, in steeds meer openbare gelegenheden. Ik kon daar dus beter uit de buurt blijven.

Maar dat wordt wel steeds moeilijker. Thuis kan ik me wel afschermen en alleen via de kabel bellen en internetten, maar winkelen in de binnenstad, een terrasje pakken op de Grote Markt, naar de Philharmonie, Pathé, het Frans Hals of Sushi eten bij Sumo, en zelfs mijn hond uitlaten in het Noorder Sportpark is een pijnlijke aangelegenheid. Ook de trein en de bus, Schiphol, of de boot naar Engeland trotseer ik alleen nog als de auto geen optie is. Helaas zit vakantie in een hotel of camping er ook niet meer in want door de Wifi en vaak nog een mast op het terrein doe ik daar geen oog dicht. En zo kan ik steeds minder van voorzieningen gebruik maken waarvoor ik toch ook belasting betaal!

Intussen heb ik mij extensief verdiept in onderzoek naar de invloed van straling van mobiele technologie. Vanuit mijn onderzoekservaring heb ik er een tiental geanalyseerd en methodologisch op waarde geschat. Voor mij was het al gauw duidelijk: Er is meer dan genoeg evidentie van gezondheidsschade! Daar stonden internationaal gewaardeerde wetenschappers met een respectabel aantal peer reviewed publicaties achter. Ik kon echt niet begrijpen dat onze Gezondheidsraad die negeert, terwijl ze methodologisch vaak van hoge kwaliteit zijn.

Waarom luisteren onze beleidsmakers niet ook naar de vele onafhankelijke wetenschappers en ervaringsdeskundigen die zich vanuit hun eigen discipline een beeld vormden van de werkelijke effecten van hoogfrequente straling op het lichaam? Maar toen ik het programma van deze Raadsmarkt onder ogen kreeg begreep ik waarom. Achter de namen van de sprekers staat namelijk alleen uit naam van welke organisatie ze spreken, zoals Antennebureau, GGD of Stichting EHS. En niet hun titel of professie, zoals ik dat op congressen gewend ben.

Dat komt omdat beleidsmakers gecompliceerde kwesties als straling van zendmasten niet zelf kunnen uitzoeken. Ze krijgen al genoeg lobbyisten op visite. Daarom zijn er speciale expertgroepen in het leven geroepen om beleidsmakers te adviseren. Zoals de commissie elektromagnetische velden van onze gezondheidsraad. Want die kunnen vanwege hun multidisciplinaire karakter het beste uitspraken over de wetenschappelijke stand van zaken doen. Aldus hun website. En dat multidisciplinair betekent ook deskundigen uit het bedrijfsleven. Dat heet dan geen belangenverstrengeling maar expertise. Of je nu doctor, professor, ingenieur of alles tegelijk bent met ...tig peer reviewed publicaties op je naam; op persoonlijke titel sla je bij beleidsmakers geen deuk meer in een pakje boter. Wellicht de reden dat de Europese Commissie niet luistert naar 180 wetenschappers die hebben verzocht te wachten met de uitrol van 5G vanwege de gezondheidsrisico's.

Maar vanavond lijkt dat gelukkig anders want straks luisteren we naast de expert instanties ook naar wetenschapper bioloog Dr. Hugo Schooneveld, die zal vertellen wat de biologische effecten van hoogfrequente straling zijn en wat dat voor onze gezondheid betekent. Niet alleen voor mensen die daar gevoelig voor zijn maar voor al het leven op aarde. En Rob Verboog die, vanuit zijn enorme ervaring met de slachtoffers, zal laten zien hoe deze straling fysiek en maatschappelijk functioneren ontwricht. Niet alleen van degenen die weten dat deze straling de oorzaak is. Maar waarschijnlijk van nog eens duizenden die niet eens weten dat deze straling daaraan ten grondslag ligt. Evenmin als hun artsen.

Ik hoop dan ook vurig dat u samen met ons wilt zoeken naar oplossingen voor deze wildgroei aan straling. En ook dat u inwoners met ernstige klachten voortaan serieus neemt en hulp biedt door bijv. WMO-gelden beschikbaar te stellen voor afscherming. Natuurlijk is mobiele communicatie niet meer weg te denken en connectiviteit is zeker van onschatbare waarde. Maar er zijn ook minder schadelijke oplossingen. Zo kunnen masten slimmer geplaatst en afgesteld worden. En Wifi zou wellicht deels vervangen kunnen worden door het veel snellere Lifi dat op led-licht werkt. Daar zit overigens Roy Zonnenberg die alles van Lifi weet. En verder kan zoveel mogelijk voor bedrade aansluitingen gekozen worden. Dit alles vanuit de werkelijke behoefte van de burger en niet gedictieerd door de telecomlobby. Niet terug naar de Middeleeuwen maar vooruit naar een innovatieve minder schadelijke techniek.